

Siitosori Celtic Swing (s. 1992) Paul Hughesin taluttamana tulossa tapaamasta tammaa. Ori oli jo kaksivuotiaana Euroopan mestari ja se periyttää jälkeläisilleen nopeutta. Taustalla näkyy oritallien erikoinen lyhtykatto.

Vuonna 1945 perustettu The Irish National Stud Company, suomeksi käännettynä Irlannin kansalliset hevostallit, sijaitsee Kildaressa, noin 45 kilometrin päässä Dublinista.

The Irish National Stud

Missä voima ja kauneus kasvavat yhdessä

TEKSTI JA KUVAT: JOHANNA MÄKYNEN JA SAARA SUOKAS

Tallien yhteydessä sijaitsevat myös museo, myymälä ja ravintola sekä japanilainen puutarha, ja alue onkin kokonaisuudessaan erittäin suosittu turistikohde. Vierailija tuntee itsensä tervetulleeksi, kun ystävällisen palvelun lisäksi ulkomaalaisia varten on vastaanotossa varattu esitteet alueesta jopa suomeksi ja puhelias irlantilaisherra vetää opastettuja kierroksia tallialueella kolme kertaa päivässä.

Pitkät perinteet

Irlannin kansallisten hevostallien historia ulottuu 1900-luvulle, jolloin Eversti William Hall-Walker osti maatilan Tullysta Kildaresta ja alkoi kasvattaa täysverisiä hevosia. Hän lahjoitti tallinsa Ison-Britannian kruunulle vuonna 1915 ja tila toimi Ison-Britannian kansallisina hevostalleina (British National Stud Company) vuoteen 1943 asti, jolloin se luovutettiin Irlannin hallitukselle. Irlannin kansalliset hevostallit perustettiin edistämään hevosjalostusta Irlannissa.

Siittolan 400 hehtaarin alueella on lähes 290 karsinaa sekä isot laitumet ja aitaukset huippuhevosten vapaa-aikaa varten.

Upeat tilat tammoille ja varsoille

Tallin upea Sun Chariot Yard -tallipiha valmistui vuonna 1975. Tallipiha on nimetty vuoden 1941 Triple-Crown-kilpailun voittajan mukaan, joka syntyi Irlannin kansallisilla hevostalleilla. Tallipihaa ympäröi 31 suurta karsinaa, joissa asuvat helmikuusta heinäkuuhun tiineenä olevat tammat, ja heinäkuusta lokakuuhun vuotiaat varsat. Sun Chariot tallipihalle on rakennettu myös karsina orvoksi jääneelle varsalle ja sen kasvatus-emälle – varsa ja tamma on erotettu portilla, joten maidon imeminen on turvallista.

Sun Chariot Yardin takana sijaitsee siittolan varsomisyksikkö, jonne tammat siirretään Sun Chariot Yardilta varsomaan. Ne saavat asua varsojensa kanssa varsomisyksikössä yleensä muutaman päivän. Varsomisyksikön karsinoissa on pienet valvontaluukut, joista on helppo tarkkailla tammoja ja varsoja häiritsemättä niitä. Vierailuamme edeltäneenä yönä varsomisyksikössä oli syntynyt varsa, jota saimme hetken ihastella, kun lupasimme olla pelästyttämättä nuorta täysveristä.

Lildare Yard, tamma- ja varsatalli.

Varsomisyksikön vieressä sijaitsevat varsojen tehohoitoyksikkö ja satula-, valjas- ja kengitysseppien pajat. Varsojen tehohoitoyksikössä hoidetaan sairaat ja liian aikaisin syntyneet varsat, joita tarkkaillaan vuorokauden ympäri.

Kasvatusta tähtitaivaan merkien mukaan

Tarina kertoo, että tallien perustaja Eversti Hall-Walker laati aina vastasyntyneille varsoille horoskoopin, jonka perusteella varsa joko otettiin valmennukseen tai myytiin, vaikka se olisi kehittynyt hyvin. Menetelmä osoitautui varsin menestyksekkääksi. Hall-Walkerin luottamus tähtitaivaan merkkeihin näkyy myös hänen aikanaan rakennetuissa tallirakennuksissa. Niissä on paljon ikkunoita luonnonvaloa varten, jotta kuu ja tähdet saisivat vaikuttaa mahdollisimman paljon hevosiin ja niiden kohtaloon.

Hevostallien satula- ja valjassepät työskentelevät edelleen perinteisin menetelmin. Kengityssepät takovat hevosenkengät käsin ja hoitavat erittäin tarkasti sekä tallin vakinaisten asukkaiden että vierailevien hevosten kaviot. Meille kerrotaan, ettei hevosilla pidetä takasissa kenkiä lainkaan, sillä näin säästytään isommilta vahingoilta. Irlannin kansallisilla hevostalleilla astutukset hoidetaan vielä nykyäänkin aina luonnonmukaisesti.

Jokaisella tallipihalla on omat toimistotilansa, satulahuoneen-

Vierailijat ihailmassa Touch of the Bluesia oritalleilla. Astutus tällä ruunikolla 8-vuotiaalla oriilla maksaa 5 000 €.

Irlannin Kansallisten Hevostallien alue on erittäin hyvin hoidettu, kaunis ja rauhallinen paikka. Täällä myös hevosia kunnioitetaan ja arvostetaan aidosti perinteiseen irlantilaiseen malliin.

”Jokaiselle oriille on oma iso laidun.”

sa, rehuvarastonsa ja tutkimustilansa. Sun Chariot tallipihan yhteydessä sijaitsee Irlannin kansallisten hevostallien laboratorio, jossa tehdään täysveristen jalostukseen liittyvää eläinlääketieteellistä tutkimustyötä yhteistyössä irlantilaisten ja ulkomaalaisten yliopistojen ja alan laitosten kanssa. Kesällä 2005 siittolan palveluksessa oli kolme eläinlääkärää.

Huippuhevosten huippuluokan astutusmaksut

1960-luvun alussa rakennetut oritallit sijaitsevat pienen kävelymatkan päässä. Pihalla tapaamme upean lähes mustan oriin Celtic Swingin, jonka astutusmaksu on huikeat 9 000 €. Irlannin kansallisten hevostallien kallein hevonen on kuitenkin 1985 syntynyt rautias Indian Ridge, jolla tamman astuttaminen maksaa 75 000 €. Indian Ridge on johtava kansainvälinen siitosori, joka periyttää huip-

pujuoksijoita ympäri maailman. Se on monipuolinen hevonen, jonka rakenteessa yhdistyy nopeus ja kestävyys.

Tuodessaan tammansa tänne astutettavaksi, saa varautua 3 000 eurosta 12 000 euron suuruisiin astutusmaksuihin. Astutusajaksi on tammikuusta toukokuulle. Saamme kuulla, että jollei tamma ole vielä lokakuussa kantavana tai jää ilman varsaa, ei astutusmaksua tarvitse maksaa. Irlannin täysverihevosten kasvatus on kuitenkin niin kovassa maineessa, että Irish National Studista lähtöisin olevia tammoja on myyty ympäri maailman, Amerikkaan ja Ruotsiin asti. Asiakkaista ei ole puutetta, sillä esimerkiksi vuonna 2005 talleilla syntyi ennätysmäärä varsoja, yli 350.

Tallihenkilökunnan apuna tammojen astuttamisessa on connemaraori Tommy. Tommy on ”teaser”, kiusoittelija; Tommylle näytetään tallin ikkunasta ulkopuo-

lella pienessä tarhassa ulkoilevaa tammaa, ja Tommy ja tamman reaktioita seuraamalla päätellään onko tamma riittävässä kiimassa astutusta varten. Oppaamme nauraa, että jos tamma on kiimassa, on ikkunaluukut suljettava riipeästi, muuten Tommy loikkaa ikkunasta tarhaan.

Vapaa-ajanviettoa etelässä

Kun astutuskausi on ohi, nuoria oreja lennätetään Australiaan astutamaan tammoja, sillä niiden pitäminen tyhjän panttina Irlannissa tulisi kalliiksi. Täysverijalostuksessahan ei keinosiemennystä hyväksytä vaan astutuksen on tapahduttava luonnonmenetelmällä. Eteläisellä pallonpuoliskolla astutuskausi poikkeaa pohjoisen rytmistä. Kesällä 2005 Australiaan vietiin kolme oria, joista yksi on ensimmäistä kauttaan siitosorina astuva Medecis. Se viettää kesänsä Australian Palmaday Studissa.

Tallipihoista kauimmaisena sijaitsee Lildare Yard, tamma- ja varsatalli. Lildare Yardista eteenpäin kulkee Tammipolku, jonka varrella ovat orien laitumet. Astutuskauden lopulla ja ulkopuolella Kildareen jäävät orit saavat päivisin lo-

mailla ulkona, mutta astutuskauden ollessa kiihkeimmillään niillä on päivässä vain pari tuntia vapaa-aikaa. Jokaiselle oriille on oma iso laidun, jotteivät ne pääse tappelemaan keskenään. Laitumia ympäröivät vaikuttavat tuplapuuaidat. Näin myös vierailijat pysyvät riittävän etäällä näistä arvokkaista hevosista, jotka ole lemmikkieläimiä vaan saattavat tilaisuuden tullen puraista. ♦

Lähteet Irish National Stud –esite ja www.irish-national-stud.ie